

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UDŽBENICIMA I DRUGIM NASTAVNIM SREDSTVIMA

Član 1.

U Zakonu o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima („Službeni glasnik RS” broj 72/09), članu 1. stav 1. posle reči: „izdavanje” veznik „i” zamenjuje se zapetom, posle reči: „izbor” dodaju se reči: „i obezbeđivanje”, a reči: „udžbeničkih kompleta” zamenjuju se rečima: „drugih nastavnih sredstava i pomagala”.

Stav 2. briše se.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 2. reči: „u predškolskoj ustanovi” zamenjuju se rečima: „za pripremni predškolski program”.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Član 2.

Naziv člana i član 2. menjaju se i glase:

„Udžbenik, drugo nastavno sredstvo i pomagalo

Član 2.

Udžbenik je knjiga iz koje učenik uči, namenjena višegodišnjoj upotrebi.

Udžbenik je osnovno i obavezno didaktički oblikovano nastavno sredstvo, u bilo kom obliku ili mediju, koje se koristi u obrazovno-vaspitnom radu za sticanje kvalitetnih znanja, veština, formiranje vrednosnih stavova i razvoj intelektualnih sposobnosti učenika, čiji su sadržaji utvrđeni nastavnim planom i programom i koji je odobren u skladu sa ovim zakonom.

Radna sveska je drugo nastavno sredstvo namenjeno jednogodišnjoj upotrebi, programski povezana sa udžbenikom, a koja sadrži zadatke, vežbe ili pitanja, koji su oblikovani na način da učenik ima mogućnost pisanja ili crtanja pri rešavanju zadataka ili odgovaranju na pitanja.

Zbirka zadataka je drugo nastavno sredstvo namenjeno višegodišnjoj upotrebi, a koja je izborom zadataka programski i sadržajno povezana sa udžbenikom.

Druga nastavna sredstva su: rečnici, geografski atlas, istorijski atlas, karte, mape, plakati, poster, zbirke tekstova, ilustracije, notni zapisi, zbornici, audio-vizuelna sredstva, razne vrste elektronskih udžbeničkih materijala, priručnici za nastavnike, testovi, druga nastavna sredstva koja se koriste u pripremnom predškolskom programu i dr., a koja su odobrena u skladu sa ovim zakonom.

Pomagala jesu druga pomoćna nastavna sredstva koja se koriste u obrazovno-vaspitnom radu dece i učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Strani udžbenik je udžbenik koji je štampan u stranoj državi i na stranom jeziku.”

Član 3.

U članu 5. stav 1. posle reči: „pravno” reči: „ili fizičko” brišu se.

Član 4.

U članu 6. stav 2. reči; „odnosno za određene udžbeničke komplete – prema vrsti potreba dece i učenika,” brišu se.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Nivoi obrazovanja su predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje. Oblasti obrazovanja su prirodno-matematička, društveno-humanistička, medicinska, tehničko-tehnološka i umetnička.”

Dosadašnji st. 3–6. postaju st. 5–8.

Član 5.

U članu 9. stav 4. menja se i glasi:

„Plan udžbenika donosi se istovremeno sa donošenjem nastavnog plana i programa.”

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

„Ako se vrši izmena ili dopuna nastavnog plana ili programa menja se i postojeći plan udžbenika, i to najkasnije do 31. avgusta tekuće godine za narednu školsku godinu.”

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 6. broj: „4” zamenjuje se brojem: „5”.

Dosadašnji stav 6. postaje stav 7.

Član 6.

U članu 10. tačka 2) zapeta i reči: „odnosno sastav udžbeničkih kompleta” brišu se.

U tački 3) reči: „koja čine udžbenički komplet” brišu se.

U tački 4) zapeta i reči: „odnosno udžbenički komplet” brišu se.

Član 7.

U članu 15. stav 1. reč: „odobrenje” zamenjuje se rečju: „odobranje”, a posle reči: „ministarstvu” dodaju se zapeta i reči: „u dva primerka,”.

U stavu 3. reč: „tri” zamenjuje se rečju: „četiri”.

U stavu 4. reč: „rukopis” zamenjuje se rečima: „tri primerka rukopisa”.

Član 8.

U članu 16. stav 2. broj: „30” zamenjuju se brojem: „45”, a posle reči: „zahteva” zapeta i reči: „o čemu obaveštava ministarstvo” brišu se.

St. 3. i 4. menjaju se i glase:

„Zavod je obavezan da o dostavljanju rukopisa sa pozitivnom ili negativnom stručnom ocenom kvaliteta rukopisa obavesti ministarstvo i izdavača u roku od 45 dana od dana prijema zahteva.

Nadležni savet dužan je da u roku od 60 dana od dana dobijanja stručne ocene iz Zavoda dostavi ministru predlog za odobranje ili odbijanje odobrenja rukopisa udžbenika.”

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

„Nadležni savet dužan je da u roku od 60 dana od dana dobijanje negativne stručne ocene iz Zavoda obavesti izdavača da je ministru predložio odbijanje odobrenja rukopisa udžbenika.”

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 9.

U članu 18. st. 1–3. menjaju se i glase:

„Izdavač može da traži od Nacionalnog prosvetnog saveta ekspertizu rukopisa udžbenika, ukoliko nije saglasan sa predlogom nadležnog saveta.

Ekspertizu iz stava 1. ovog člana izdavač može tražiti u roku od 15 dana od dana dobijanja pisanog obaveštenja nadležnog saveta o predlogu iz stava 1. ovog člana.

Ako smatra da je zahtev opravdan Nacionalni prosvetni savet, odnosno stručna komisija koju on obrazuje, vrši ekspertizu rukopisa u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva izdavača i o rezultatu ekspertize u pisanoj formi obaveštava izdavača i ministarstvo u roku od 15 dana od dana izvršene ekspertize.”

Član 10.

U članu 20. stav 1. menja se i glasi:

„Ministar, na predlog nadležnog saveta, donosi rešenje kojim odobrava ili odbija zahtev za odobravanje udžbenika.”

St. 3. i 4. brišu se.

Član 11.

Posle člana 20. dodaju se naziv člana i član 20a koji glase:

„Nadležnost za odobravanje udžbenika na jeziku
nacionalne manjine

Član 20a

Ministar odobrava udžbenik na jezicima nacionalnih manjina i za pojedine predmete od interesa za nacionalne manjine – na predlog Nacionalnog prosvetnog saveta i na osnovu prethodne saglasnosti nacionalnog saveta nacionalne manjine, obrazovanog u skladu sa zakonom.

Udžbenici koje je ministar odobrio za izdavanje na srpskom jeziku – posle prevoda na jezik i pismo nacionalne manjine, odobravaju se po pribavljenoj stručnoj oceni kvaliteta rukopisa udžbenika koju daje Zavod.

Izdavač koji podnosi zahtev za odobrenje prevoda udžbenika iz stava 2. ovog člana dostavlja ministarstvu u dva primerka:

- 1) zahteva za odobrenje udžbenika;
- 2) rukopis prevedenog udžbenika;
- 3) mišljenje nacionalnog saveta nacionalne manjine;
- 4) primerak udžbenika koji je odobren na srpskom jeziku.

Ministar, može da odobri udžbenik za odgovarajući predmet i razred koji je u upotrebi u zemlji matici i koji je štampan na jeziku i pismu pripadnika nacionalne manjine, uz pribavljeno pozitivno mišljenje nacionalnog saveta nacionalne manjine i Zavoda.

Organ nadležan za poslove obrazovanja na teritoriji autonomne pokrajine, uz saglasnost ministra, na obrazloženi predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine, može da odobri udžbenik za odgovarajući predmet i razred na teritoriji autonomne pokrajine, koji je u upotrebi u zemlji matici i koji je štampan na jeziku i pismu pripadnika nacionalne manjine, uz pribavljenu prethodnu saglasnost nacionalnog saveta nacionalne manjine i nadležnog zavoda.”

Član 12.

U članu 22. stav 1. menja se i glasi:

„Nadležni savet, u roku od 30 dana od dana prijema stručne ocene kvaliteta rukopisa udžbenika, odnosno drugog nastavnog sredstva predlaže ministru njegovo odobravanje, odnosno odbijanje davanja odobrenja.”

Stav 2. briše se.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st 2. i 3.

Član 13.

U članu 26. dodaje novi stav 1. koji glasi:

„Ministar donosi rešenje o odbijanju zahteva za odobrenje rukopisa udžbenika u roku od 15 dana od dana dostavljanja obaveštenja Nacionalnog prosvetnog saveta o negativnom rezultatu ekspertize, obaveštenja da izdavač nije podneo zahtev za ekspertizu u roku iz člana 18. stav 2. ovog zakona ili obaveštenja da je zahtev za ekspertizu odbijen kao neopravdan.”

U dosadašnjem stavu 1. koji postaje stav 2. u tački 4) reč: „recenziju” zamenjuje se rečima: „imena recenzenata izdavača”.

Tačka 6) menja se i glasi:

„6) poziv na obrazloženu negativnu stručnu ocenu kvaliteta rukopisa udžbenika koju je dao Zavod, negativnu ekspertizu Nacionalnog prosvetnog saveta ili obaveštenje da izdavač nije podneo zahtev za ekspertizu u roku iz člana 18. stav 2. ovog zakona, odnosno da je zahtev za ekspertizu odbijen kao neopravdan, ili negativno mišljenje Komisije za versku nastavu, odnosno nacionalnog saveta nacionalne manjine, koji se dostavljaju u prilogu rešenja iz stava 1. ovog člana i čine njegov sastavni deo.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 14.

U članu 28. u stavu 2. reči: „na obrazložen zahtev odgovarajućeg stručnog organa u školi,” brišu se.

St. 3. i 4. brišu se.

Član 15.

U članu 30. stav 2. menja se i glasi:

„Promenom sadržaja ne smatra se:

- 1) redaktura teksta;
- 2) izmene ili dopune kojima se ispravljaju greške i omaške u imenima, nazivima, brojevima i ilustracijama;
- 3) izmene ili dopune koje nastaju iz potrebe da se izvrši usklađivanje sa promenom propisa;

- 4) izmene i dopune novim zvaničnim i naučnim podacima, unošenjem novih mernih jedinica i drugih oznaka.”

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Novo izdanje udžbenika, koje sadrži izmene i dopune u skladu sa stavom 2. ovog člana, izdavač je obavezan da dostavi Zavodu.”

Član 16.

U članu 31. st. 3–6. menjaju se i glase:

„Nacionalni savet nacionalne manjine je dužan da obavesti ministarstvo o potrebi za udžbenicima na jeziku nacionalne manjine, i da dostavi potrebne podatke koji se odnose na: naslov odobrenog udžbenika, naziv izdavača koji izdaje taj udžbenik, tiraž potrebnog broja udžbenika i druge relevantne podatke, najkasnije do 1. oktobra tekuće godine za narednu školsku godinu.

Nacionalni prosvetni savet utvrđuje potrebu za udžbenicima za učenike sa invaliditetom i smetnjama u razvoju i dužan je da o tome ministarstvu dostavi podatke najkasnije do 1. oktobra tekuće godine za narednu školsku godinu.

Niskotiražne udžbenike čije izdavanje nije predvideo nijedan izdavač, javni izdavač dužan je da obezbedi iz sredstava izdavača za niskotiražne udžbenike koji se obezbeđuju u skladu sa članom 32. stav 1. tačka 4. ovog zakona.

Bliže uslove u pogledu vrste i broja niskotiražnih udžbenika, elemenata za utvrđivanje cene prodaje, obezbeđivanje sredstava za njihovo izdavanje i drugih pitanja od značaja za niskotiražne udžbenike propisuje ministar.”

St. 7. i 8. brišu se.

Član 17.

Posle člana 31. dodaju se naziv člana i član 31a koji glase:

„Finansiranje udžbenika sredstvima republičkog budžeta

Član 31a

Vlada, u skladu sa raspoloživim sredstvima republičkog budžeta, za svaku školsku godinu donosi odluku o finansiranju, odnosno sufinansiranju nabavke udžbenika i drugih nastavnih sredstava za učenike osnovnih škola, kojom utvrđuje koje će udžbenike i druga nastavna sredstva nabaviti, uslove i kriterijume na osnovu kojih će se ostvariti pravo na njihovo finansiranje, odnosno sufinansiranje i uslove i kriterijume podele, načina korišćenja i zamene korišćenih udžbenika i drugih nastavnih sredstava.”

Član 18.

Naziv člana 35. menja se i glasi:

„Katalog odobrenih udžbenika”.

U stavu 1. reči: „31. januara” zamenjuju se rečima: „1. maja”.

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Katalog se objavljuje i redovno ažurira na zvaničnoj internet stranici ministarstva.”

Član 19.

U članu 36. stav 2. reči: „od naredne školske godine,” brišu se.

U stavu 3. reči: „predškolskoj ustanovi” zamenjuju se rečima: „pripremnom predškolskom programu”.

Član 20.

U članu 39. stav 4. briše se.

Član 21.

U članu 40. stav 4. briše se.

Član 22.

Udžbenici koji su odobreni za upotrebu na osnovu Pravilnika o programu ogleda za izdavanje udžbenika, drugih nastavnih sredstava i udžbeničkih kompleta za sedmi razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja („Prosvetni glasnik”, broj 7/09), ostaju u upotrebi.

Član 23.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima sadržan je u odredbi člana 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje ovog zakona sadržan je i u potrebi da se u pravnom sistemu izvrše odgovarajuće izmene i uspostavi pravni i institucionalni okvir kako bi se, u pogledu nadležnosti i postupaka, obezbedilo usaglašavanje rešenja u oblasti izdavanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava sa rešenjima, odnosno nadležnostima utvrđenim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, kao sistemskim zakonom za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja i osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

U toku dvogodišnje primene Zakona utvrđena je potreba za izmenama i dopunama Zakona radi poboljšanja i preciziranja postojećih procedura i instituta, čime bi se povećala efikasnost celokupnog postupka odobravanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava i obezbedio veći kvalitet udžbenika. Takođe, utvrđena je potreba da se određeni stručni termini ponovo ili preciznije definišu, kao i da se uredi postupak finansiranja udžbenika sredstvima budžeta Republike Srbije. Radi navedenog pripremljen je Predlog izmena i dopuna Zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima (u daljem tekstu: Predlog zakona) precizira se da se Zakon primenjuje na pripremanje, odobravanje i izdavanje didaktičkih i nastavnih sredstava u predškolskoj ustanovi samo u okviru pripremnog predškolskog programa, budući da je Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 72/09 i 52/11) propisano da je predškolski pripremni program obavezan za decu pred polazak u školu u trajanju od 4 sata dnevno, najmanje 9 meseci.

Članom 2. Predloga zakona preciznije je definisan pojam udžbenika, drugog nastavnog sredstva (radna sveska, zbirka zadataka i drugo), pomagala, kao i pojam stranog udžbenika, budući da dosadašnje zakonsko rešenje nije pratilo metodologiju navedenih pojmova. Pojam „udžbenički komplet” brisan je, budući da ga struka nije definisala, tako da nije moguće utvrditi jedinstven sastav udžbeničkog kompleta za sve predmete i nivoe obrazovanja. Takođe su iz definicije brisana određena nastavna sredstva, kao što su rečnici, plakati, poster, ilustracije i periodika za decu, budući da su ova nastavna sredstva promenljivog sadržaja i da saglasnost za korišćenje ovih nastavnih sredstava u obrazovno-vaspitnim ustanovama daje organ upravljanja.

Članom 3. Predloga zakona brisane su reči „fizičko lice” budući da fizičko lice, zbog posebne društvene odgovornosti ne može dobiti licencu za izdavanje udžbenika, već samo privredni subjekt. Ova odredba u postojećem zakonu bila je nepotrebna i suvišna, imajući u vidu da fizička lica kao takva, bez registracije svoje delatnosti kod zvaničnih institucija, ne mogu obavljati niti jednu privrednu delatnost, pa tako ni delatnost izdavanja udžbenika. Dvogodišnja praksa primene Zakona potvrdila je ove navode, imajući u vidu da se u tom periodu niti jedno fizičko lice nije

javilo zahtevom za izdavanje dozvole za izdavanje udžbenika. Jedina lica koja su tražila dozvolu za izdavanje udžbenika su privredna društva i preduzetnici.

Članom 4. Predloga zakona u članu 6. Zakona brisane su reči „prema vrsti potreba dece i učenika” kao suvišne, a reči „udžbenički komplet”, brisane su radi usklađivanja sa članom 2. Predloga zakona. Takođe, posle stava 2. istog člana dodati su novi st. 3. i 4. kojim su precizirani nivoi i oblasti obrazovanja.

Članom 5. Predloga zakona preciziran je član 9. stav 4. bez promene dosadašnjeg zakonskog rešenja.

Članom 6. Predloga zakona izvršeno je usklađivanje člana 10. Zakona sa članom 2. Predloga zakona kojim nije predviđen pojam „udžbenički komplet”, te je u tom smislu pojam „udžbenički komplet” brisan.

Članom 7. Predloga zakona povećan je broj primeraka zahteva za odobrenje udžbenika (sa jedan na dva) koje izdavač podnosi ministarstvu, kao i broj primeraka elaborata sa grafički, likovno i tehnički oblikovanim rukopisom (sa tri na četiri). Ova izmena proističe iz dosadašnjeg iskustva, odnosno potrebe da Ministarstvo jedan primerak zahteva i rukopisa udžbenika čuva u arhivi predmeta, budući da je stavom 4. propisano da tri primerka dostavlja Zavodu za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zavod).

Članom 8. Predloga zakona produžen je rok (sa 30 na 45 dana) u kojem je Zavod obavezan da rukopis udžbenika i stručnu ocenu kvaliteta rukopisa udžbenika, sa obrazloženjem dostavi Nacionalnom prosvetnom savetu, odnosno Savetu za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih (u daljem tekstu: nadležni savet). Dosadašnji rok od 30 dana bio je nedovoljan zbog priliva velikog broja rukopisa udžbenika, te je iz tih razloga ovaj rok produžen je na 45 dana. Takođe, uneta je dopuna da je Zavod obavezan da obavesti izdavača o pozitivnoj ili negativnoj stručnoj oceni kvaliteta rukopisa udžbenika, koju je prosledio nadležnom savetu. Ovim članom predviđeno i da nadležni savet dostavlja ministru predlog o odobravanju ili odbijanju davanja odobrenja rukopisa udžbenika. Takođe je uneta nova odredba koja propisuje obavezu nadležnog saveta, da ukoliko predloži ministru da odbije davanje odobrenja rukopisa udžbenika, o tom predlogu obavesti izdavača.

Članom 9. Predloga zakona izmenjen je član 18. st. 1. do 3. tako da izdavač, ukoliko nije saglasan sa predlogom nadležnog saveta ministru, može da podnese zahtev za ekspertizu Nacionalnom prosvetnom savetu, u roku od 15 dana od dana dobijanja pismenog obaveštenja od nadležnog saveta. Istim članom proširena je obaveza Nacionalnog prosvetnog saveta da, osim izdavača, o rezultatu ekspertize obavesti i ministarstvo, u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana izvršene ekspertize. Cilj ovih izmena je obezbeđivanje veće efikasnosti i transparentnosti postupka i blagovremenog obaveštavanja svih zainteresovanih učesnika u postupku.

Članom 10. Predloga zakona izmenjen je član 20. stav 1. tako da je precizirano da ministar, na predlog nadležnog saveta, donosi rešenje kojim odobrava ili odbija zahtev za odobrenje udžbenika. U ovom članu st. 3. i 4. brisani su i dodati u novom članu 20a Predloga zakona.

Članom 11. Predloga zakona dodat je novi član 20a koji posebno reguliše nadležnost za odobravanje udžbenika na jeziku nacionalne manjine. Takođe, ovaj član uređuje pitanje odobravanja udžbenika prevedenog sa srpskog na jezik nacionalne manjine, a koji je prethodno rešenjem ministra odobren za upotrebu. Ovim članom regulisano je i pitanje odobrenja udžbenika koji je u upotrebi u zemlji matici pripadnika nacionalne manjine i koji je štampan na njihovom jeziku i pismu.

Članom 12. Predloga zakona izmenjen je član 22. tako što su spojeni prethodni st. 1. i 2. i uneta odredba da nadležni savet predlaže ministru odobravanje, odnosno odbijanje davanja odobrenja rukopisa udžbenika.

Članom 13. Predloga zakona precizirani su rokovi, postupak i sadržina rešenja ministra o odbijanju zahteva za odobrenje rukopisa udžbenika.

Članom 14. Predloga zakona vrši se izmena člana 28. stav 2. tako što se brišu reči „na obrazložen zahtev odgovarajućeg stručnog organa u školi”. Stav 3. i 4. se brišu i posebno su izdvojeni u novom članu 20a. Članom 15. Predloga zakona dopunjen je član 30. stav 2. tako što su taksativno navedene izmene i dopune udžbenika koje se ne smatraju promenom sadržaja, odnosno novim izdanjem udžbenika. Ovo zakonsko rešenje postojalo je u članu 30. Zakona, ali je dopunjeno „ilustracijama” i „novim zvaničnim i naučnim podacima”, jer je praksa pokazala da je to neophodno.

Članom 16. Predloga zakona u članu 31. brisani su st. od 3. do 8. i dodati novi st. od 3. do 6, kojima su predložena nova rešenja koja se odnose na niskotiražne udžbenike i rok do kojeg se dostavljaju potrebni podaci za izdavanje niskotiražnog udžbenika. Ovom izmenom definisana je i značajnija uloga nacionalnih saveta nacionalnih manjina u postupku utvrđivanja potreba za izdavanje niskotiražnih udžbenika, imajući u vidu dosadašnja iskustva koja su nam ukazala na potrebu da nacionalni saveti nacionalnih manjina aktivnije učestvuju u postupku odobravanja i izbora udžbenika koji se izdaju na jezicima nacionalnih manjina, a koji čine najveći broj niskotiražnih udžbenika. Ova odredba će u značajnoj meri doprineti i poboljšanju kvaliteta niskotiražnih udžbenika na jezicima nacionalnih manjina, a takođe je u skladu sa čl. 13. 14. i članom 15. stav 1. tač. 14). Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS”, broj 72/09).

Takođe je predviđena i obaveza Nacionalnog prosvetnog saveta da utvrdi potrebu za udžbenicima za učenike sa invaliditetom i smetnjama u razvoju. Novina, koja je takođe uvedena, jeste obaveza javnog izdavača, da u slučaju kada ni jedan drugi izdavač nije predvideo izdavanje niskotiražnih udžbenika, obezbedi niskotiražne udžbenike iz sredstava koje izdavači izdvajaju za niskotiražne udžbenike. Imajući u vidu da su ovim članom predložena nova zakonska rešenja, predviđeno je da će uslove u pogledu vrste i broja niskotiražnih udžbenika, elemenata za utvrđivanje cene prodaje, obezbeđivanje sredstava za njihovo izdavanje i drugih pitanja od značaja za niskotiražne udžbenike propisati ministar.

Članom 17. Predloga zakona dodat je novi član 31a, kojim se obezbeđuje ustavno pravo učenika na besplatno obrazovanje i u tom cilju Vlada Republike Srbije može doneti odluku o finansiranju odnosno sufinansiranju nabavke udžbenika i drugih nastavnih sredstava sredstvima republičkog budžeta za učenike osnovnih škola. Radi ostvarivanja ove odluke, Vlada Republike Srbije donosi odluku kojom utvrđuje koje će udžbenike i druga nastavna sredstva nabaviti, uslove i kriterijume na osnovu kojih će se ostvariti pravo na finansiranje, odnosno sufinansiranje i uslove i kriterijume podele, načina korišćenja i zamene korišćenih udžbenika i drugih nastavnih sredstava. Napominjemo da je potreba za uvođenje ovog člana u Zakon nastala iz pozitivnih efekata primene projekata obezbeđivanja besplatnih udžbenika za učenike osnovne škole, koji se sprovode od školske 2009/2010. godine.

Članom 18. Predloga zakona izmenjen je naziv član 35. tako da sada glasi „Katalog odobrenih udžbenika”, a stav 1. promenjen je tako što je produžen rok za objavljivanje štampanog Kataloga sa 31. januara na 1. maj. Ovom promenom izvršeno je usklađivanje sa dinamikom i rokovima procedure odobravanja udžbenika, i omogućeno da se svi udžbenici odobreni za narednu školsku godinu blagovremeno objave u Katalogu („Prosvetni glasnik”). U ovom članu dodat je stav koji propisuje da se Katalog objavljuje i redovno ažurira na zvaničnoj internet stranici ministarstva.

Članom 19. Predloga zakona u članu 36. stav 2. brisane su reči „od naredne školske godine”, a u stavu 3. reči „predškolskoj ustanovi” zamenjene su rečima „pripremnom predškolskom programu”. Na ovaj način izvršeno je usklađivanje sa članom 1. Predloga zakona.

Članom 20. Predloga zakona brisan je član 39. stav 4. čime je izvršeno usklađivanje sa promenom u članu 3. Predloga zakona.

Članom 21. Predloga zakona brisan je član 40. stav 4. čime je izvršeno usklađivanje sa promenom u članu 3. Predloga zakona.

Članom 22. Predloga zakona rešeno je pitanje upotrebe udžbenika koji su odobreni na osnovu Pravilnika o programu oglada za izdavanje udžbenika, drugih nastavnih sredstava i udžbeničkih kompleta za sedmi razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja („Prosvetni glasnik”, broj 7/09), a koji je donet u vreme usvajanja Zakona čije izmene i dopune se predlažu ovim zakonom.

Članom 23. Predloga zakona propisano je da će podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona biti doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona ne predviđaju se dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije, budući da su za tu namenu Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2012. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 100/11) obezbeđena sredstva u iznosu od 581.000.000,00 dinara.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlog za donošenje ovog zakona po hitnom postupku je činjenica da se njime preciziraju postojeća rešenja i procedure i uvode novi instituti, koje treba da se primenjuju već početkom drugog polugodišta školske 2011/2012. godine. Ovo se naročito odnosi na obezbeđivanje niskotiražnih udžbenika, udžbenika koji se finansiraju, odnosno sufinansiraju sredstvima republičkog budžeta i objavljivanje Kataloga odobrenih udžbenika za narednu školsku godinu.

Donošenjem ovog zakona po hitnom postupku obezbedile bi se pravne pretpostavke za blagovremenu primenu njegovih rešenja, veća pravna sigurnost i efikasnost u postupku odobravanja udžbenika, i izbegla šteta po rad organa i organizacija.